

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 9. juni 2006 (10.06)
(OR. en)**

10117/06

**ENV 335
AGRI 205
COMPET 156
ECO 111
ECOFIN 203
ENER 184
DEVGEN 163
MI 131
PECHE 186
RELEX 384
SAN 166
SOC 298
TRANS 157
RECH 155
POLGEN 75
EDUC 133**

NOTE

---

fra: generalsekretariatet
til: delegationerne

Tidl. dok. nr.: 9956/06 ENV 323 AGRI 194 COMPET 150 ECO 103 ECOFIN 192
ENER 174 DEVGEN 156 MI 127 PECHE 181 RELEX 369 SAN 163 SOC
291 TRANS 148 RECH 149 POLGEN 72 EDUC 130

Komm. forsl. nr.: 15796/1/05 ENV 601 AGRI 355 ECO 159 ECOFIN 412 ENER 203 DEVGEN
254 MI 143 PECHE 285 RELEX 766 SAN 217 SOC 516 TRANS 285 RECH
242 EDUC 196 REV 1

Vedr.: Revision af EU-strategien for bæredygtig udvikling (EU SDS)
– Ny strategi

Hermed følger i bilaget til denne note til delegationerne den endelige tekst til den nye EU-strategi for bæredygtig udvikling (EU SDS).

NY EU-STRATEGI FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING**VORT TILSAGN OM BÆREDYGTIG UDVIKLING**

1. Bæredygtig udvikling betyder, at den nuværende generations behov opfyldes, uden at det sker på bekostning af fremtidige generationers muligheder for at få opfyldt deres behov. Det er et overordnet mål for Den Europæiske Union, der er nedfældet i traktaten og styrer alle EU's politikker og aktiviteter. Der er tale om at beskytte jordens evne til at opretholde liv i alle dets forskellige former, og den bygger på principperne om demokrati, ligestilling mellem kønnene, solidaritet, retsstatsforhold og overholdelsen af fundamentale rettigheder, herunder frihed og lige muligheder for alle. Dens formål er den fortsatte forbedring af livskvalitet og velfærd på jorden for den nuværende og de kommende generationer. Med henblik herpå fremmer den en dynamisk økonomi med fuld beskæftigelse og et højt uddannelsesniveau, sundhedsbeskyttelse, social og territorial samhørighed og miljøbeskyttelse i en fredelig og sikker verden med respekt for den kulturelle mangfoldighed.
2. Det Europæiske Råd i Göteborg (2001) vedtog den første EU-strategi for bæredygtig udvikling (SDS). Denne blev suppleret med en ekstern dimension i 2002 af Det Europæiske Råd i Barcelona med henblik på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg (2002). Uholdbare tendenser med hensyn til klimaændringer og energiforbrug, trusler mod folkesundheden, fattigdom og social udstødelse, demografisk pres og aldring, forvaltning af naturressourcerne, tab af biodiversitet, arealanvendelse og transport findes imidlertid stadig, og der opstår nye udfordringer. Da disse uholdbare tendenser skaber en række problemer, med hensyn til hvilke der er behov for en hurtig indsats, kræves der handling på kort sigt samtidig med, at det langsigtede perspektiv bibeholdes. Den største udfordring består i gradvis at få ændret vores nuværende uholdbare forbrugs- og produktionsmønstre samt den ikke-integrerede tilgang til den politiske beslutningstagning.

3. På baggrund heraf har Det Europæiske Råd, som afslutning på den revision af EU SDS, der blev indledt af Kommissionen i 2004, og på grundlag af Kommissionens meddelelse om "revision af strategien for bæredygtig udvikling - En handlingsplatform" fra december 2005 samt bidrag fra Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og andre, vedtaget en ambitiøs og omfattende ny strategi for bæredygtig udvikling for et udvidet EU på grundlag af den foregående SDS, der blev vedtaget i 2001.
4. Nærværende dokument indeholder én sammenhængende strategi for, hvorledes EU mere effektivt kan leve op til sit mangeårige tilsagn om at tage udfordringerne i forbindelse med bæredygtig udvikling op. Det bekræfter på ny behovet for global solidaritet og erkender betydningen af at styrke vort samarbejde med partnere uden for EU, herunder også med de lande i hurtig udvikling, der vil få afgørende indflydelse på bæredygtig udvikling på verdensplan.
5. Det overordnede mål for den nye EU SDS er at identificere og udvikle foranstaltninger, der sætter EU i stand til at opnå vedvarende forbedring af livskvaliteten for både nuværende og kommende generationer ved skabelse af bæredygtige samfund, der kan forvalte og anvende ressourcerne effektivt og udnytte økonomiens økologiske og sociale innovationspotentiale for således at sikre velfærd, miljøbeskyttelse og social samhørighed.
6. Som basis for denne nye strategi vedtog Det Europæiske Råd i juni 2005 en erklæring med følgende målsætninger og principper:

CENTRALE MÅLSÆTNINGER

MILJØBESKYTTELSE

Bevare jordens evne til at fremme livet i al dets mangfoldighed, respektere planetens begrænsede naturressourcer og sikre et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten. Forebygge og reducere forureningen af miljøet og fremme bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion for at bryde sammenhængen mellem økonomisk vækst og miljøødelæggelse.

SOCIAL LIGHED OG SAMHØRIGHED

Fremme et demokratisk, sundt, sikkert og retfærdigt samfund, der bygger på social inddragelse og samhørighed, og som respekterer de grundlæggende rettigheder og den kulturelle mangfoldighed, sikrer lighed mellem mænd og kvinder og bekæmper enhver form for forskelsbehandling.

ØKONOMISK VELSTAND

Fremme en sund, innovativ, vidensrig, konkurrencedygtig og øko-effektiv økonomi, der sikrer høj levestandard, fuld beskæftigelse og arbejde af høj kvalitet i hele Den Europæiske Union.

LEVE OP TIL VORES INTERNATIONALE ANSVAR

Tilskynde til, at der overalt i verden oprettes demokratiske institutioner, der bygger på fred, sikkerhed og frihed, og forsvare disse institutioners stabilitet. Aktivt fremme bæredygtig udvikling på verdensplan og sørge for, at Den Europæiske Unions interne og eksterne politikker er forenelige med global bæredygtig udvikling og med EU's internationale forpligtelser.

STYRENDE PRINCIPPER FOR POLITIKKERNE

FREMME OG BESKYTTELSE AF DE GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

Sætte mennesket i centrum for Den Europæiske Unions politikker ved at fremme de grundlæggende rettigheder, bekæmpe alle former for forskelsbehandling og bidrage til at bekæmpe fattigdom og fjerne social udstødelse overalt i verden.

SOLIDARITET INDEN FOR OG MELLEMLER GENERATIONERNE

Tilgodese nuværende generationers behov, uden at det sker på bekostning af kommende generationers muligheder for at få opfyldt deres behov, i Den Europæiske Union og andre steder.

ET ÅBENT OG DEMOKRATISK SAMFUND

Sikre borgerne mulighed for at udøve deres ret til adgang til oplysninger og sikre deres adgang til klage og domstolsprøvelse. Give alle interessenter og organisationer mulighed for høring og deltagelse.

BORGERDELTAGELSE

Øge borgernes deltagelse i beslutningsprocessen. I højere grad informere og bevidstgøre offentligheden om bæredygtig udvikling. Informere borgerne om deres indflydelse på miljøet og om, hvordan de kan foretage mere bæredygtige valg.

INDDRAGELSE AF ERHVERVSLIVET OG ARBEJDSMARKEDETS PARTER

Styrke den sociale dialog, virksomhedernes sociale ansvar og offentlig-private partnerskaber for at fremme samarbejdet og det fælles ansvar for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion.

SAMMENHÆNGENDE POLITIKKER OG GOVERNANCE

Fremme sammenhængen mellem alle Den Europæiske Unions politikker og mellem aktioner på lokalt, regionalt, nationalt og globalt plan for at øge deres bidrag til bæredygtig udvikling.

POLITIKINTEGRATION

Fremme integrationen af økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn, så de hænger sammen og styrker hinanden, ved fuldt ud at udnytte instrumenter til bedre lovgivning, bl.a. afbalanceret konsekvensvurdering og høring af de berørte parter.

UDNYTTELSE AF DEN BEDSTE TILGÆNGELIGE VIDEN

Sikre, at politikkerne udformes, evalueres og gennemføres på grundlag af den bedste tilgængelige viden, og at de er økonomisk, socialt og miljømæssigt sunde og omkostningseffektive.

FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET

I tilfælde af videnskabelig usikkerhed anvende evalueringsprocedurer og passende forebyggende foranstaltninger for at undgå skader på menneskers sundhed og miljøet.

FORURENEREN BETALER-PRINCIPPET

Sikre, at priserne afspejler samfundets reelle omkostninger i forbindelse med produktion og forbrug, og at forurenerne betaler for de skader, de forvolder på menneskers sundhed og miljøet.

UDNYTTELSE AF SYNERGIERNE MELLEM EU SDS OG LISSABON-STRATEGIEN FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE

7. EU SDS og Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse supplerer hinanden indbyrdes. Strategien for bæredygtig udvikling vedrører især livskvalitet, lighed inden for og mellem generationerne samt sammenhæng mellem alle politikområder, også eksterne aspekter. Heri anerkendes den rolle, som økonomisk udvikling spiller for overgangen til et mere bæredygtigt samfund. Lissabon-strategien er et væsentligt bidrag til den overordnede målsætning om bæredygtig udvikling med særlig fokus på aktioner og foranstaltninger, der skal øge konkurrenceevnen og fremme økonomisk vækst og jobskabelse.
8. EU SDS udgør de generelle rammer, inden for hvilke Lissabon-strategien med sin fornyede fokus på vækst og beskæftigelse er den drivende kraft for en mere dynamisk økonomi. I disse to strategier anerkendes det, at økonomiske, sociale og miljømæssige målsætninger kan styrke hinanden, og de bør derfor gå hånd i hånd. Begge strategier skal støtte de nødvendige strukturændringer, der sætter medlemsstaternes økonomier i stand til at klare globaliseringsudfordringerne ved at skabe lige vilkår, hvor dynamik, innovation og kreativ iværksætterånd har gode vilkår, medens den sociale lighed og et sundt miljø sikres.
9. I denne forbindelse erkendes det i EU SDS, at investering i menneskelig, social og miljømæssig kapital samt teknologisk innovation, er nødvendig, hvis man skal sikre konkurrenceevnen på lang sigt samt økonomisk velstand, social samhørighed, kvalitetspræget beskæftigelse og bedre miljøbeskyttelse.

BEDRE POLITISK BESLUTNINGSTAGNING

10. EU SDS udstikker en strategi for bedre politisk beslutningstagning på grundlag af bedre regulering og på grundlag af princippet om, at bæredygtig udvikling skal integreres i den politiske beslutningstagning på alle niveauer. Dette kræver, at alle statslige niveauer støtter og samarbejder med hinanden under hensyn til de forskellige institutionelle strukturer, kulturer og særlige omstændigheder i medlemsstaterne.

11. I denne henseende bør EU-institutionerne sikre, at større politiske afgørelser bygger på forslag, der har været genstand for kvalitetspræget konsekvensvurdering, hvor man på en velafbalanceret måde vurderer de sociale, miljømæssige og økonomiske dimensioner af den bæredygtige udvikling under hensyn til den bæredygtige udviklings eksterne dimension og omkostningerne ved manglende handling. Andre redskaber til bedre politisk beslutningstagning omfatter bl.a. efterfølgende vurdering af de politiske konsekvenser samt det offentliges og interessenternes deltagelse. Medlemsstaterne bør i større omfang anvende disse redskaber, navnlig konsekvensvurderinger, når de allokere offentlige midler og udarbejder strategier, programmer og projekter.
12. Alle EU-institutioner bør sikre, at forslag til mål, målsætninger og foranstaltninger er gennemførlige og om nødvendigt ledsages af de nødvendige instrumenter på EU-plan.

CENTRALE UDFORDRINGER

13. På baggrund af de negative miljøtendenser, EU's økonomiske og sociale udfordringer samt det nye konkurrencepres og nye internationale tilsagn indkredses der i EU SDS syv centrale udfordringer samt tilsvarende mål, operationelle målsætninger og foranstaltninger. Deres fremtidige udformning og gennemførelse vil blive styret af ovennævnte principper. Når en speciel foranstaltning omtales, sker det med forbehold af kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne.

Klimaændring og ren energi

Overordnet målsætning:	At begrænse klimaændringer og deres omkostninger og negative indvirkninger på samfundet og miljøet
------------------------	--

Operationelle målsætninger og mål

- EU-15 og de fleste EU-25 har under Kyoto-protokollen givet tilsagn om at reducere drivhusgasemissionerne i perioden 2008-2012, hvor målet for EU-15 er at reducere emissionerne med 8% i forhold til 1990-niveauerne. Det tilsigtes, at den globale gennemsnitlige overfladetemperatur ikke må stige med mere end 2°C i forhold til det førindustrielle niveau.

- Energipolitikken bør være i overensstemmelse med målsætningerne for forsyningssikkerheden, konkurrenceevnen og den miljømæssige bæredygtighed i henhold til ånden i den energipolitik for Europa, der blev lanceret af Det Europæiske Råd i marts 2006. Energipolitikken er af afgørende betydning for løsning af udfordringen i forbindelse med klimaændringerne.
- Tilpasning til og begrænsning af klimaændringerne bør integreres i alle relevante EU-politikker.
- Senest i 2010 bør 12% af energiforbruget som gennemsnit og 21% af elektricitetsforbruget som et fælles, men differentieret mål dækkes ved vedvarende energikilder. Det overvejes at øge denne andel til 15% senest i 2015.
- Senest i 2010 bør 5,75% af brændstof til transport som et vejledende mål bestå af biobrændsel (direktiv 2003/30/EF). Det overvejes at øge denne andel til 8% senest i 2015.
- Opnåelse af en samlet besparelse på 9% af det endelige energiforbrug over 9 år indtil 2017 som angivet i direktivet om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- Som opfølgning af Montreal-klimahandlingsplanen under FN's rammekonvention om klimaændringer skal EU ufortøvet forberede mulighederne for en post-2012-ordning i overensstemmelse med opfyldelsen af 2°C-målsætningen ved at indlede en konstruktiv og bred dialog om langsigtet samarbejde og samtidig via en proces i henhold til Kyoto-protokollen i overensstemmelse med princippet om fælles, men differentieret ansvar og respektive kapaciteter.
- Uden at foregribe nye metoder til differentiering mellem parterne i en kommende retfærdig og fleksibel ramme ser EU frem til sammen med andre parter at undersøge strategier til opnåelse af de nødvendige emissionsreduktioner. EU mener, at man i denne forbindelse bør overveje emissionsreduktionsveje for gruppen af udviklede lande i størrelsesordenen 15-30% senest i 2020 i forhold til referenceværdien i Kyoto-protokollen og videre frem på baggrund af konklusionerne fra samlingen i Rådet (miljø).

- Som led i anden fase af det europæiske klimaændringsprogram opprioriterer Kommissionen og medlemsstaterne nye foranstaltninger til systematisk udnyttelse af omkostningseffektive emissionsreduktionsmuligheder for biler og luftfart. I denne forbindelse undersøges kulstofbinding og -lagring som begrænsende muligheder.
- Kommissionen færdiggør en revision af EU's ordning for handel med emissionstilladelser (EU ETS) i god tid, således at der gives investorer sikkerhed på mellemlang og lang sigt, og overvejer at udvide den til også at omfatte andre drivhusgasser og sektorer, navnlig luftfart, som Rådet for nylig har opfordret til.
- Kommissionen og medlemsstaterne styrker EU's lederskab ved at vedtage og gennemføre en ambitiøs og realistisk handlingsplan om energieffektivitet på baggrund af EU's energibesparelspotentiale på 20% senest i 2020 som anslået af Kommissionen og under hensyn til de foranstaltninger, som medlemsstaterne allerede har gennemført.
- Kommissionen udarbejder en analyse af, hvorledes de eksisterende mål (2010) for vedvarende energi kan nås, og hvorledes man yderligere kan fremme vedvarende energikilder på en omkostningseffektiv måde på længere sigt og på samme måde fremme anvendelse af biobrændsel i transportsektoren ledsaget af en konstruktiv dialog med oliesektoren og alle interessenter, idet der gives maksimal støtte til forskning i og udvikling af anden generations biobrændsel. Opstillingen af nye mål skal være begrundet ved en grundig analyse af de yderligere foranstaltningers potentiale og omkostningseffektivitet. I løbet af disse processer bør der tages hensyn til medlemsstaternes særlige kendetegn og behov for fleksibilitet, når de udvikler deres energimix, samt til problemer for øer eller regioner, der i vid udstrækning er isolerede fra EU's energiog marked.
- Kommissionen og medlemsstaterne fremmer anvendelsen af biomasse for at diversificere kilderne for EU's brændstofforsyning, reducere drivhusgasemissionerne og skabe nye indtægts- og beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne ved at fremskynde forslagene i handlingsplanen for biomasse i alle dens tre sektorer: opvarmning og afkøling, elektricitet og transport. Dette bør ske som led i en langsigtet strategi for medlemsstaterne 2010.
- Medlemsstaterne bør effektivisere kraftværker, især ved yderlige at fremme anvendelse af kombineret kraftvarmeproduktion.

Bæredygtige transport

Overordnet målsætning:	At sikre, at vores transportsystemer opfylder samfundets økonomiske, sociale og miljømæssige behov og samtidig har færrest mulige skadelige virkninger for økonomien, samfundet og miljøet
------------------------	--

Operationelle målsætninger og mål

- Afkoble økonomisk vækst og transportefterspørgsel med det formål at reducere de miljømæssige konsekvenser.
- Opnå et bæredygtigt energiforbrug i transportsektoren og nedbringe drivhusgasserne fra transporten.
- Mindske forureningen fra transporten til et niveau, der sikrer færrest mulige skadevirkninger for sundhed og miljø.
- Opnå en afbalanceret omlægning henimod miljøvenlige transportformer med henblik på at skabe et bæredygtigt transport- og mobilitetssystem.
- Mindske støjen fra transporten både ved kilden og gennem afbødende foranstaltninger, så det generelle støjniveau har færrest mulige konsekvenser for menneskers sundhed.
- Modernisere EU's bestemmelser om offentlig personbefordring for at øge effektiviteten og kvaliteten inden 2010.
- Nye biler skal overholde målet om gennemsnitlige CO₂-emissioner på 140 g/km inden 2008/2009 og 120 g/km inden 2012 i overensstemmelse med EU-strategien om CO₂-emissioner fra personbiler.
- Inden 2010 halvere antallet af dødsulykker på vejene i forhold til 2000.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- EU og medlemsstaterne træffer foranstaltninger til forbedring af alle transportformernes økonomiske og miljømæssige præstationer og, hvor det er muligt, foranstaltninger, der medvirker til at omlægge transporten fra vejtransport til jernbanetransport, transport ad vandveje og offentlig persontransport, herunder at opnå en lavere transportintensitet ved omlægning af produktion og logistik samt i kraft af adfærdsændringer kombineret med en bedre sammenhæng mellem de forskellige transportformer.
- EU og medlemsstaterne forbedrer energieffektiviteten i transportsektoren ved at anvende omkostningseffektive instrumenter.

- EU og medlemsstaterne bør fokusere på mulige alternativer til vejtransport for gods og passagerer, herunder en hensigtsmæssig udvikling i de transeuropæiske net og intermodale transportløsninger til godslogistik, bl.a. ved at gennemføre Kommissionens handlingsprogram for transport ad indre vandveje " Naiades" og "Marco Polo II"-programmet.
- Europa-Kommissionen fortsætter med at se på brugen af infrastrukturafgifter for alle transportformer og de nye muligheder, der opstår takket være nye satellit-, informations- og kommunikationsteknologier. Kommissionen fremlægger som et led i Eurovignet-direktivet senest i 2008 en almindeligt anvendelig, gennemskuelig og forståelig model til vurdering af alle eksterne omkostninger, som skal danne grundlag for fremtidige beregninger af infrastrukturbenyttelsesafgifter.
- Kommissionen og medlemsstaterne bør bestræbe sig på at arbejde for effektive globale løsninger med henblik på at reducere de skadelige konsekvenser af den international sø- og luftfart.
- Med henblik på at halvere antallet af dødsulykker i forbindelse med vejtransport og reducere antallet af tilskadekomne på vejene skal færdselssikkerheden øges ved at forbedre vejinfrastrukturen, gøre bilerne mere sikre og fremme fælles oplysningskampagner på europæisk plan for at ændre vejbrugernes adfærd og etablere grænseoverskridende retsforfølgning.
- I overensstemmelse med temastrategien for bymiljøet bør lokale myndigheder udvikle og iværksætte planer og systemer for bytransport under hensyn til de tekniske retningslinjer, som Kommissionen gav i 2006, og til mulighederne for et tættere samarbejde mellem byerne og de omkringliggende regioner.
- Kommissionen og medlemsstaterne udvikler en langsigtet og konsekvent brændstofsstrategi.

Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion

Overordnet målsætning: At fremme bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre
--

Operationelle målsætninger og mål

- Fremme bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion ved at sætte ind på at fremme social og økonomisk udvikling inden for rammerne af økosystemernes bæreevne og afkoble økonomisk vækst fra miljømæssig forringelse.
- Forbedre de miljømæssige og sociale præstationer for produkter og processer og tilskynde erhvervslivet og forbrugere til at anvende dem.
- Sigte mod at EU-gennemsnittet for grønne offentlige indkøb senest i 2010 svarer til resultaterne i de medlemsstater, der for øjeblikket har de bedste resultater.
- EU bør søge at øge sin globale markedsandel på området for miljøteknologier og miljøinnovation.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- Kommissionen og medlemsstaterne undersøger, hvilke særlige foranstaltninger der kan træffes, for at etablere mere bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre i EU og på verdensplan, navnlig gennem FN's Marrakesh-proces og Kommissionen for Bæredygtig Udvikling. Kommissionen foreslår i den forbindelse senest i 2007 en EU-handlingsplan for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion, som skal bidrage til at identificere og overvinde hindringerne for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion og sikre en bedre sammenhæng mellem de forskellige beslægtede politikområder og øge bevidstheden blandt borgerne og ændre ikke-bæredygtige forbrugsvaner.
- Kommissionen og medlemsstaterne bør indlede en dialog med erhvervslivet og relevante interessenter med det formål at opstille miljømæssige og sociale præstationsmål for produkter og processer.
- Kommissionen og medlemsstaterne udvikler en struktureret proces til udveksling af bedste praksis og sagkundskab om grønne offentlige indkøb under hensyntagen til mulighederne for at fremme grønne offentlige indkøb både på lokalt og regionalt plan. Kommissionen fremmer en regelmæssig EU-benchmarking af resultaterne i forbindelse med grønne offentlige indkøb i overensstemmelse med en vurderingsmetodologi, der er baseret på aftalte og objektive parametre, og undersøger sammen med medlemsstaterne, hvordan grønne offentlige indkøb bedst kan fremmes inden for andre store produktgrupper senest i 2007.

- Kommissionen og medlemsstaterne øger indsatsen for at fremme og udbrede social- og miljøinnovationer og miljøteknologier, bl.a. ved at alle berørte aktører effektivt iværksætter EU-handlingsplanen for miljøteknologi for at skabe nye økonomiske muligheder og nye markeder.
- Kommissionen foreslår at udvide ordningerne for mærker for energimæssig ydeevne til ikke blot at omfatte el-apparater og biler, men også andre grupper af miljøskadelige produkter, herunder produkter med stor indvirkning på miljøet.
- Medlemsstaterne bør støtte oplysningskampagner rettet mod detailhandelen og andre organisationer for at fremme bæredygtige produkter, bl.a. produkter der stammer fra økologisk landbrug og fair trade og miljøvenlige produkter.

Bevaring og forvaltning af naturressourcer

Overordnet målsætning:	At forbedre forvaltningen og undgå overudnyttelse af naturressourcer, idet værdien af økosystemelementer anerkendes
------------------------	---

Operationelle målsætninger og mål

- Forbedre ressourceeffektiviteten med henblik på at reducere det samlede forbrug af ikke-fornyelige naturressourcer og de relaterede indvirkninger på miljøet af brugen af råstoffer, således at fornyelige naturressourcer forbruges i et tempo, der ikke overstiger deres regenereringskapacitet.
- Opnå og opretholde en konkurrencemæssig fordel ved at forbedre ressourceeffektiviteten, bl.a. ved at fremme miljøeffektive innovationer.
- Forbedre forvaltningen og undgå overudnyttelsen af fornybare naturressourcer, som f.eks. fiskeressourcer, biodiversitet, vand, luft, jord og atmosfære, og genoprette nedbrudte havøkosystemer inden 2015 i overensstemmelse med Johannesburg-planen (2002), herunder at nå frem til en maksimal bæredygtig fangst inden for fiskeri inden 2015.
- Standse tabet af biodiversitet og bidrage til en signifikant nedbringelse af tabet af biodiversitet på verdensplan inden 2010.
- Effektivt bidrage til at realisere De Forenede Nationers fire globale mål om skove inden 2015.
- Undgå affaldsproduktion og fremme en effektiv udnyttelse af naturressourcerne ved at anvende begrebet livscyklustankegang og fremme genbrug og genvinding.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- På landbrugs- og fiskeriområdet træffer medlemsstaterne og Kommissionen yderligere foranstaltninger inden for rammerne af de nye programmer for udvikling i landdistrikterne, den reformerede fælles fiskeripolitik, de nye regelsæt for økologisk landbrug og dyrevelfærd samt handlingsplanen for biomasse.
- Kommissionen og medlemsstaterne bør bygge på EU's strategi for bæredygtig anvendelse af naturressourcer, som skal suppleres med en række mål og foranstaltninger på EU-plan. Det Europæiske Miljøagentur bør yde støtte i forbindelse med målingen af ressourceeffektiviteten.
- Bæredygtig skovforvaltning styrkes med vedtagelsen af EU's handlingsplan for skovbrug i 2006 og EF-deltagelse i ministerkonferencen om beskyttelse af skovene i Europa, herunder iværksættelse af dens resolutioner.
- Medlemsstaterne bør færdiggøre Natura 2000-nettet, herunder udpeging af havområder. Der bør lægges særlig vægt på behovet for en forbedret gennemførelse af både Natura 2000 og artsbeskyttelses- og artsforvaltningspolitikkerne.
- Medlemsstaterne bør gennemføre EU's biodiversitetsstrategi både med hensyn til dens EU-dimensioner og dens globale dimensioner (konventionen om den biologiske mangfoldighed) og, i samarbejde med Kommissionen, træffe foranstaltninger til at identificere og gennemføre prioriterede handlinger for at nå målet om at standse tabet af biodiversitet senest i 2010 og videre frem.
- Kommissionen og medlemsstaterne bør arbejde hen imod at forbedre integreret forvaltning af vandressourcer og havmiljø og fremme integreret kystforvaltning.
- Der skal fra og med 2008 udarbejdes havrelaterede politikker på grundlag af Kommissionens grønbog om havpolitikken på en mere bæredygtig og integreret måde.

Folkesundhed

Overordnet målsætning:	At styrke folkesundheden på lige vilkår og forbedre beskyttelsen mod sundhedstrusler
------------------------	--

Operationelle målsætninger og mål:

- Forbedre beskyttelsen mod sundhedstrusler ved at udvikle kapacitet til at reagere koordineret herpå.
- Yderligere forbedre lovgivningen om fødevarer og foderstoffer, herunder en ny gennemgang af mærkningen af fødevarer.
- Fortsat fremme høje standarder for dyresundhed og -velfærd i EU og på internationalt plan.
- Bremse stigningen i antallet af livsstilsrelaterede og kroniske sygdomme, navnlig i socio-økonomiske dårligt stillede grupper og områder.
- Mindske de sundhedsmæssige uligheder i og mellem medlemsstaterne ved at se på et bredere spektrum af sundhedsdeterminanter og hensigtsmæssige strategier til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse. Indsatsen bør tage højde for det internationale samarbejde i fora som WHO, Europarådet, OECD og UNESCO.
- Sikre at kemikalier, herunder pesticider, senest i 2020 produceres, håndteres og anvendes på måder, der ikke indebærer betydelig risiko for sundhed og miljø. I denne forbindelse er hurtig vedtagelse af forordningen om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (Reach) en milepæl, idet målet er i sidste ende at erstatte særligt problematiske stoffer med passende alternative stoffer eller bedre praksis.
- Forbedre den psykiske sundhed og mindske selvmordsrisici.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- Kommissionen videreudvikler og styrker i samarbejde med medlemsstaterne, Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) og WHO EU's og medlemsstaternes kapacitet til at reagere koordineret på sundhedstrusler, bl.a. ved at opgradere eksisterende handlingsplaner for håndtering af sundhedstrusler.

- Kommissionen og medlemsstaterne fremmer bedre sundhed og sygdomsforebyggelse ved at tage sundhedsdeterminanter op i alle relevante politikker og aktiviteter. Der lægges særlig vægt på udarbejdelse og gennemførelse af strategier og foranstaltninger, som tager sigte på livsstilsrelaterede sundhedsdeterminanter, såsom narkotika, tobak, alkoholmisbrug, dårlig kost, manglende fysisk aktivitet og kroniske sygdomme.
- Medlemsstaternes sundhedspolitikker bør sigte mod at skabe og gennemføre strategier, der kan hjælpe kvinder og mænd med at opnå og opretholde en positiv emotionel status, hvorved deres velfærd, deres subjektive opfattelse af livskvalitet samt deres fysiske og psykiske sundhed forbedres.
- Kommissionen foreslår yderligere forbedringer af fødevare- og foderlovgivningen i overensstemmelse med principperne i artikel 14 og 15 i forordning (EF) nr. 178/2002 om fødevare- og fodersikkerhed. Der er især behov for forbedringer af anvendelsen af systemet i forbindelse med produktion og anvendelse af genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer med henblik på at give medlemsstaterne, interessenterne og den almindelige offentlighed sikkerhed for, at afgørelserne bygger på risikovurdering og risikostyring, hvor der også tages hensyn til mulige langsigtede påvirkninger af menneskers liv og sundhed, dyresundhed og dyrevelfærd, miljø og forbrugerinteresser.
- Kommissionen gennemfører sammen med medlemsstaterne en EU-strategi til bekæmpelse af hiv/aids i EU og EU's nabolande. Medlemsstaterne bør forstærke indsatsen for at gennemføre det eksisterende EU-handlingsprogram til bekæmpelse af hiv/aids, tuberkulose og malaria i tredjelande. Der bør skabes konkrete bindeled til andre fællesskabsforanstaltninger som f.eks. strategien for Afrika.
- Kommissionen informerer sammen med medlemsstaterne mere om miljøforurening og sundhedsskadelige virkninger og koordinerer forskning i forbindelserne mellem miljøforurening, eksponering herfor og sundhedsvirkninger for at forbedre vores forståelse for, hvilke miljøfaktorer der giver sundhedsproblemer, og hvordan de bedst kan forebygges.
- Kommissionen bør foreslå en strategi til forbedring af den indendørs luftkvalitet med særlig henblik på VOC-emissioner.

- Kommissionen og medlemsstaterne har især opmærksomheden rettet mod sårbare grupper, navnlig børn, gennem EU's bidrag til den europæiske handlingsplan for børns miljø og sundhed (CEHAPE).
- Kommissionen og medlemsstaterne viderefører gennemførelsen af det paneuropæiske program for transport, sundhed og miljø (THE PEP), bl.a. gennem inddragelse af miljø- og sundhedsaspekter, når der træffes politiske beslutninger på transportområdet, og gennem overvågning og konsekvensvurdering.

Social inklusion, demografi og migration

Overordnet målsætning:	At skabe et socialt rummeligt samfund ved at tage hensyn til solidaritet mellem og inden for generationerne samt sikre og øge borgernes livskvalitet som en nødvendig forudsætning for varig velfærd for det enkelte menneske
------------------------	---

Operationelle målsætninger og mål:

- Forfølge EU's målsætning om, at der skal tages skridt til senest i 2010 at opnå en afgørende nedbringelse af antallet af mennesker, der trues af fattigdom og social udstødelse, idet der navnlig fokuseres på nedbringelse af børnefattigdommen.
- Sikre en høj grad af social og territorial samhørighed på EU-plan og i medlemsstaterne samt respekt for den kulturelle mangfoldighed.
- Støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser for at modernisere den sociale beskyttelse i lyset af demografiske ændringer.
- Øge kvinders og ældre arbejdstageres arbejdsmarkedsdeltagelse betragteligt i henhold til nærmere fastsatte mål og styrke beskæftigelsen blandt migranter senest i 2010.
- Fortsætte udformningen af en EU-politik for migration, ledsaget af foranstaltninger til at styrke integrationen af migranter og deres familier, idet der også tages hensyn til migrationens økonomiske dimension.
- Reducere de negative virkninger af globaliseringen for arbejdstagerne og deres familier.

- Fremme øget beskæftigelse blandt unge. Forstærke indsatsen for at få antallet af unge, der forlader skolen tidligt, ned på 10% og sikre, at mindst 85% af alle 22-årige har gennemført en ungdomsuddannelse. Alle unge, der er gået ud af skolen og er arbejdsløse, bør inden for seks måneder inden udgangen af 2007 og inden for fire måneder inden udgangen af 2010 tilbydes et job, en læreplads, mere uddannelse eller et andet tiltag, der giver jobkvalifikationer.
- Øge handicappedes arbejdsmarkedsdeltagelse.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- På grundlag af de nye målsætninger og arbejdsmetoder i forbindelse med social beskyttelse og social inklusion, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i marts 2006 skal medlemsstaterne og Kommissionen fortsætte deres samarbejde under anvendelse af den åbne koordinationsmetode. EU og medlemsstaterne træffer i den forbindelse endvidere de nødvendige foranstaltninger med henblik på en hurtig og betydelig nedbringelse af børnefattigdommen og arbejde for, at alle børn får lige muligheder uanset deres sociale baggrund, køn eller handicap.
- På grundlag af Kommissionens meddelelse om socialydelser af almen interesse fortsætter Kommissionen og medlemsstaterne bestræbelserne for at sikre, at socialydelser bidrager aktivt til social rummelighed og sammenhængskraft og støtter vækst- og beskæftigelsesmålene. Kommissionen og medlemsstaterne fortsætter ligeledes arbejdet med yderligere at afklare fællesskabslovgivningens indvirkning på socialydelser af almen interesse.
- Medlemsstaterne viderefører gennemførelsen af den europæiske ungdomspagt. Inden for rammerne af den strukturerede dialog med unge, der finder sted under hvert formandskab, bør man indbyde organisationer, der er aktive inden for europæisk ungdomspolitik, bl.a. Det Europæiske Ungdomsforum, til at bidrage med emner vedrørende bæredygtig udvikling af interesse for unge ved at forberede disse dialoger mellem de unge og regeringerne.
- Medlemsstaterne og EU gennemfører den europæiske ligestillingspagt, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møde i marts 2006.

- I betragtning af de aldrende befolkninger i alle europæiske lande vil spørgsmålet om bæredygtige og tilstrækkelige pensioner fortsat være vigtigt i de kommende tiår. EU støtter fortsat medlemsstaternes bestræbelser for at modernisere de sociale beskyttelsessystemer og sikre deres holdbarhed. Medlemsstaterne bør nedbringe den offentlige gæld i et tilfredsstillende tempo, øge beskæftigelsesgraden og produktiviteten samt gennemføre reformer af sundheds- og langtidsplejesystemerne.
- Kommissionen vedtager i 2006 en meddelelse om Europas demografiske fremtid, hvori det undersøges, hvordan EU kan bistå medlemsstaterne i deres reaktion på de demografiske udfordringer, de står over for, navnlig ved at fremme strategier for aktiv og sund aldring, mulighederne for at forene arbejdsliv og familieliv samt bedre vilkår for familien, idet der også tages hensyn til indvandringens bidrag.
- Medlemsstaterne bør analysere, hvordan demografisk forandring påvirker arealanvendelsen og ressource- og energiforbruget samt mobiliteten, og tage disse forhold i betragtning i forbindelse med planlægning og investeringer på alle niveauer.
- EU og medlemsstaterne fortsætter udformningen af en EU-politik for migration, ledsaget af foranstaltninger til at styrke integrationen af migranter og deres familier, navnlig den politiske plan for migration, herunder indrejseprocedurer. De optrapper samarbejdet med tredjelande og arbejde hen imod en fælles indsats for at styre migrationsstrømmene. Kommissionen forelægger i 2006 en meddelelse om fremtidige prioriteter i kampen mod ulovlig indvandring.

Globale udfordringer i forbindelse med fattigdom og udvikling

Overordnet målsætning:	At fremme bæredygtig udvikling aktivt overalt i verden og sikre, at Den Europæiske Unions interne og eksterne politikker er i overensstemmelse med den globale bæredygtige udvikling og de internationale forpligtelser, der følger heraf
------------------------	---

Operationelle målsætninger og mål:

- Gøre betydelige fremskridt med henblik på opfyldelse af EU's forpligtelser med hensyn til internationalt vedtagne mål, navnlig dem, der er fastsat i årtusinderklæringen, og dem, der er affødt af verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002, og beslægtede processer, som f.eks. Monterrey-konsensusen om udviklingsfinansiering, Doha-udviklingsdagsordenen og Paris-erklæringen om bæredygtig udvikling.
- ~~Bidrage til bedre international governance~~ Bidrage til bedre international governance på miljøområdet, navnlig i forbindelse med opfølgningen af resultaterne af verdenstopmødet i 2005, og til styrkelse af multilaterale miljøaftaler.
- Øge bistanden til 0,7% af bruttonationalindkomsten (BNI) inden 2015 med et midlertidigt mål på 0,56% i 2010.
  - i. Medlemsstater, der endnu ikke har nået et niveau på 0,51% af BNI i statslig udviklingsbistand, forpligter sig til inden for deres respektive finansieringsrammer at nå dette niveau senest i 2010, mens de, der allerede ligger over, forpligter sig til ikke at slække på bestræbelserne.
  - ii. De medlemsstater, der er tiltrådt EU efter 2002, og som endnu ikke har nået et niveau på 0,17% af BNI i statslig udviklingsbistand, tilstræber inden for deres respektive finansieringsrammer at øge deres bistand for at nå dette niveau senest i 2010, mens de af dem, der allerede ligger over, forpligter sig til ikke at slække på bestræbelserne.
  - iii. Medlemsstaterne forpligter sig til at nå ODA-målet på 0,7% af BNI senest i 2015, mens de, der har nået målet, forpligter sig til at fastholde et niveau, der ligger over målet; de medlemsstater, der er tiltrådt EU efter 2002, tilstræber at øge deres statslige udviklingsbistand til 0,33% af BNI inden udgangen af 2015.
- Fremme en bæredygtig udvikling i forbindelse med WTO-forhandlingerne i overensstemmelse med præambelen til Marrakech-aftalen om etablering af Verdenshandelsorganisationen, som opstiller en bæredygtig udvikling som en af sine hovedmålsætninger.

- Øge effektiviteten, sammenhængen og kvaliteten af EU's og medlemsstaternes bistandspolitikker i perioden 2005–2010.
- Inddrage aspekter vedrørende bæredygtig udvikling i alle EU's udenrigspolitikker, herunder den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, bl.a. ved at gøre det til et mål for det multilaterale og bilaterale udviklingssamarbejde.

Foranstaltningerne bør omfatte følgende:

- Gennemførelse af EU's "vand for liv"-initiativ, EU's energiinitiativs mål om at udrydde fattigdom og skabe bæredygtig udvikling samt Johannesburg-koalitionen for vedvarende energi og den strategiske tilgang til international kemikalieforvaltning
- ~~(SAICM)~~ af en fælles programmeringsramme for EU med flere fælles tiltag og øget samfinansiering af projekter samt bedre sammenhæng mellem udviklingspolitik og andre politikker. Bistandens kvalitet og effektivitet kan bl.a. øges gennem effektiv budgetstøtte, gældsreduktion og afbinding af bistanden.
- Medlemsstaterne og Kommissionen bør gennemføre EU's strategier for Afrika, Latinamerika og landene i Stillehavsområdet.
- Kommissionen og medlemsstaterne styrker bestræbelserne for at få globaliseringen til at arbejde for en bæredygtig udvikling ved at optrappe indsatsen for at sikre, at international handel og internationale investeringer anvendes som middel til at opnå reel bæredygtig udvikling på globalt plan. EU bør i den sammenhæng samarbejde med sine handelspartnere for at forbedre de miljømæssige og sociale standarder og bør med henblik herpå udnytte det fulde potentiale i handels- eller samarbejdsaftaler på regionalt eller bilateralt plan.
- Investeringerne gennem Den Europæiske Investeringsbank og infrastrukturpartnerskabet mellem EU og Afrika bør støtte målsætningerne om bæredygtig udvikling. Den Europæiske Investeringsbank bør vurdere sin långivning efter, hvor meget den bidrager til opfyldelse af årtusindudviklingsmålene og bæredygtig udvikling
- ~~Medlems~~ Medlemsstaterne og Kommissionen bør samarbejde for at styrke EU's rolle i arbejdet med at omdanne FN's miljøprogram (UNEP) til en særorganisation under FN eller UNEO, der skal baseres i Nairobi og have et stærkere mandat og en stabil, tilstrækkelig og forudsigelig finansiering.

TVÆRGÅENDE POLITIKKER, DER BIDRAGER TIL VIDENSAMFUNDET

- **Uddannelse og erhvervsuddannelse**

14. Uddannelse er en absolut forudsætning for at opnå en adfærdsændring og give alle borgere de nøglekompetencer, der er nødvendige for at opnå en bæredygtig udvikling. Om det vil lykkes at vende de uholdbare tendenser, vil i høj grad afhænge af, at der på alle uddannelsesniveauer findes uddannelse af høj kvalitet i bæredygtig udvikling, herunder uddannelse i emner som bæredygtig energiudnyttelse og bæredygtig anvendelse af transportsystemerne, bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre, sundhed, mediekompetence og ansvarligt globalt borgerskab.
15. Uddannelse kan bidrage til større social sammenhængskraft og velfærd gennem investering i social kapital og ved at sikre lige muligheder, borgerdeltagelse, navnlig af ugunstigt stillede grupper, med henblik på større bevidsthed om og forståelse af kompleksiteten og den store indbyrdes afhængighed i verden af i dag. Uddannelse, der giver kvinder og mænd kompetencer, som øger deres beskæftigelsesegnethed og medfører beskæftigelse af høj kvalitet, er også en nøgelfaktor i forbindelse med styrkelsen af EU's konkurrenceevne.
16. På grundlag af Kommissionens meddelelse "i2010 - Et europæisk informationsamfund som middel til vækst og beskæftigelse" bør Kommissionen og medlemsstaterne tage en række spørgsmål op, herunder lige muligheder, ikt-færdigheder og regionale skel.
17. Inden for rammerne af FN's tiår for uddannelse om bæredygtig udvikling (2005–2015) vil medlemsstaterne kunne videreudvikle deres nationale handlingsplaner, idet de navnlig gør brug af arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010, der i sine mål fokuserer på kvalitet og relevans, adgang for alle og systemers og institutioners åbenhed over for samfundet og resten af verden. Medlemsstaterne kunne udvikle uddannelse med henblik på bæredygtig udvikling og målrettet erhvervsuddannelse til professioner i nøglesektorer som f.eks. byggeri og anlæg, energi og transport. Der bør lægges særlig vægt på læreruddannelsen. De bør endvidere gennemføre UNECE-strategien for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget i 2005 i Vilnius. Uddannelse med henblik på bæredygtig udvikling bør også fremmes på EU-plan. Europa-Parlamentet og Rådet vedtager i 2006 et integreret handlingsprogram inden for livslang læring for perioden 2007–2013.

- **Forskning og udvikling**

18. Forskningen i bæredygtig udvikling skal indeholde kortsigtede beslutningsstøtteprojekter og langsigtede visionære koncepter og skal kunne tackle problemer af global og regional art. Den skal fremme tværfaglige løsninger med inddragelse af samfunds- og naturvidenskaber og slå bro over kløften mellem videnskab, politisk beslutning og gennemførelse. Det er nødvendigt at videreudvikle teknologiens positive rolle for smart vækst. Der er fortsat et stort behov for yderligere forskning i samspillet mellem de sociale, økonomiske og økologiske systemer og i metoder og værktøjer, som kan anvendes til risikoanalyser, tilbageskrivninger, forudsigelser og forebyggelsessystemer.
19. Det er i den forbindelse af central betydning at sikre en effektiv gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for aktiviteter inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration med inddragelse af universitetsverdenen, erhvervslivet og de politiske beslutningstagere og at fremme gennemførelsen af handlingsplanen for miljøteknologi.
20. Med henblik på at sikre en bedre forståelse af forbindelserne mellem de tre dimensioner af bæredygtig udvikling, kunne den centrale del af nationalregnskabet udvides bl.a. ved at indarbejde begreber for beholdninger og strømme samt arbejde, der udføres uden for markedet, og forfines ved brug af satellitregnskaber, f.eks. miljøudgifter, materialestrømme, under hensyntagen til den bedste internationale praksis.
21. Universiteter, forskningsinstitutter og private virksomheder har alle en central rolle at spille i forbindelse med fremme af forskning, der understøtter bestræbelserne på at sikre, at økonomisk vækst og miljøbeskyttelse forstærker hinanden. Universiteter og andre højere uddannelsesinstitutioner spiller en nøglerolle ved at levere uddannelse og erhvervsuddannelse, der udstyrer den kvalificerede arbejdsstyrke med de kompetencer, der er nødvendige for fuldt ud at udvikle og udnytte bæredygtige teknologier. De bør også bidrage til styring med henblik på ringe miljøindvirkning ved anvendelse af tværfaglige fremgangsmåder og ved at udnytte eksisterende netværk. Etablering af partnerskaber og samarbejde mellem universiteter og højere uddannelsesinstitutioner i Europa og i tredjelande, der tilskynder til networking og "peer learning", bør fremmes.

FINANSIERING OG ØKONOMISKE INSTRUMENTER

22. EU forsøger at benytte alle politikinstrumenterne i forbindelse med gennemførelsen af dets politikker. De mest velegnede økonomiske instrumenter bør anvendes til at fremme markedsgennemsigtigheden og priser, der afspejler produkters og tjenesteydelsers reelle økonomiske, sociale og miljømæssige omkostninger ("til de rigtige priser"). Man bør anerkende deres potentiale med hensyn til at forene miljøbeskyttelse og smart økonomisk vækst og til at udnytte mulighederne for dobbeltgevinst. Herudover bør deres bæredygtighed bedømmes i forhold til et sæt kriterier, herunder deres indvirkning på konkurrenceevnen og produktiviteten.
23. Medlemsstaterne bør overveje yderligere initiativer til at flytte beskatning fra arbejde til forbrug af ressourcer og energi og/eller forurening for at bidrage til EU-målene om at øge beskæftigelsen og formindske de negative miljøpåvirkninger på en omkostningseffektiv måde. I denne forbindelse bør Kommissionen inden udgangen af 2007 indsamle relevante oplysninger.
24. Inden udgangen af 2008 bør Kommissionen forelægge en køreplan for den reform, der skal gennemføres i alle sektorer én for én, af subsidier, der har betydelig negativ indvirkning på miljøet og er uforenelige med en bæredygtig udvikling, med henblik på gradvist at fjerne dem.
25. For at sikre, at EU-midler anvendes og kanaliseres bedst muligt med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling, bør medlemsstaterne og Kommissionen koordinere deres indsats for at øge komplementariteten og synergieffekterne mellem forskellige søjler i de samfinansieringsmekanismer, der er på fællesskabsplan og i øvrigt, f.eks. samhørighedspolitikken, udvikling af landdistrikterne, Life+, forskning og teknologisk udvikling, programmet for konkurrenceevne og innovation samt Den Europæiske Fiskerifond.

KOMMUNIKATION, MOBILISERING AF AKTØRER OG STØRRE SUCCES

26. Kommissionen integrerer sammen med andre fællesskabsinstitutioner bæredygtig udvikling i alle sine informations-, bevidstgørelses- og kommunikationsaktiviteter, tilrettelægger arrangementer og fora for interessenter om de forskellige dele af strategien og udbreder nye idéer og udveksler bedste praksis. Kommissionen bør i den forbindelse udarbejde en præsentation af denne strategi for den almindelige borger indeholdende bl.a. god praksis og god politik i medlemsstaterne for at hjælpe med at øge den generelle bevidsthed om bæredygtig udvikling. Der bør anvendes gode kommunikationsværktøjer til at måle virkningen af menneskets aktiviteter på jordens evne til at opretholde liv i alle dets forskellige former.
27. Kommissionen bør udarbejde en konkret og realistisk vision om EU's udvikling i retning af bæredygtig udvikling i de kommende 50 år. Denne vision bør udarbejdes under anvendelse af en partcipatorisk tilgang, fastlægge de vigtigste langsigtede mål og beskrive de mellemliggende faser på vejen mod målenes gennemførelse.
28. Medlemsstaterne spiller hovedrollen i forbindelse med at målrette kommunikationen til det rigtige niveau.
29. Med hensyn til den vigtige rolle, som det lokale og det regionale niveau spiller i forbindelse med at skabe bæredygtig udvikling og opbygge social kapital, er det overordnede mål at opbygge bæredygtige samfund i by- og landområderne, hvor borgerne bor og arbejder og sammen skaber høj livskvalitet. Tiltag som Lokal Agenda 21 og andre processer med bred offentlig deltagelse skal styrkes og fremmes yderligere. Kommuner og byer bør opfordres til at undertegne og gennemføre "The Aalborg Commitments". Disse aktiviteter bør støttes af netværk på forskellige niveauer.
30. Kommissionen opfordres i denne forbindelse til at foreslå forskellige måder, hvorpå man kan fremme den europæiske kampagne for bæredygtige byer, der sikrer udveksling af god praksis, herunder udarbejdelse af kvalitetskriterier, indikatorer og instrumenter, f.eks. konsekvensvurdering. Regionale og lokale myndigheders bedste initiativer vedrørende bæredygtig udvikling vil blive belønnet med priser en gang om året. Kommissionen indkalder forslag fra andre EU-institutioner og organisationer til, hvordan dette bedst tilrettelægges.

31. Virksomhedsledere og andre nøgleinteressenter, herunder arbejdstagerorganisationer og ikke-statslige organisationer bør straks gå ind i overvejelser med politiske ledere om, hvilke mellem- og langsigtede politikker, der er behov for til bæredygtig udvikling, og foreslå, at virksomhederne går langt videre end, hvad der minimum kræves ifølge lovgivningen. Kommissionen forelægger i 2007 et forslag til, hvordan denne proces kan fremmes. Som det er fremført af "European Alliance for Corporate Social Responsibility" bør bevidstheden om og kendskabet til virksomhedernes sociale og miljømæssige ansvar øges.
32. EU ser med tilfredshed på initiativer fra civilsamfundet, der tager sigte på at øge ejerskabet til bæredygtig udvikling, og vil derfor intensivere dialogen med de relevante organisationer og platforme, som kan tilbyde værdifuld rådgivning ved at gøre opmærksom på de nuværende politikkers sandsynlige konsekvenser for de kommende generationer. I denne forbindelse fremmer EU fortsat fuld gennemførelse af Århuskonventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet.

GENNEMFØRELSE, OVERVÅGNING OG OPFØLGNING

33. Hvert andet år (første gang i september 2007) forelægger Kommissionen en statusrapport om gennemførelsen af strategien for bæredygtig udvikling i EU og medlemsstaterne, herunder også kommende prioriteter, retningslinjer og foranstaltninger. For så vidt angår overvågning på EU-plan baserer Kommissionen sig i forbindelse med analysen af, hvor langt man er kommet med hensyn til ovennævnte udfordringer, på et stort antal indikatorer for bæredygtig udvikling, under hensyntagen til Eurostats overvågningsrapport om bæredygtig udvikling, som ajourføres hver andet år, samt på de nyeste videnskabelige resultater og udviklingen inden for de vigtigste EU-aktiviteter (strategier, handlingsplaner og lovgivning).
34. For at sikre en både bred og grundig dækning af den kompleksitet, der er karakteriserer bæredygtig udvikling, skal indikatorerne udvikles på et passende detaljeringsniveau, således at der sikres en behørig vurdering af situationen med hensyn til hver enkelt udfordring.

35. I samarbejde med medlemsstaterne via gruppen vedrørende indikatorer for bæredygtig udvikling videreudvikler og reviderer Kommissionen indikatorerne med henblik på at øge deres kvalitet og sammenlignelighed samt deres relevans for den nye EU SDS, også under hensyntagen til andre initiativer vedrørende indikatorer, og idet der fokuseres på de indikatorer, som der angiveligt er størst behov for.
36. Senest i 2007, og derefter med regelmæssige mellemrum, gennemgår Rådet fremskridtene med hensyn til indikatorerne for bæredygtig udvikling og overvejer godkendelse af et begrænset sæt indikatorer til overvågning af strategien for bæredygtig udvikling på EU-plan og til kommunikationsformål.
37. Hvad det nationale niveau angår, baseres Kommissionens statusrapport på medlemsstaternes indsats for at gennemføre EU-strategien for bæredygtig udvikling og resultaterne fra afsluttede peer review-evalueringer. Hver enkelt medlemsstat udnævner en repræsentant, der fungerer som SDS-kontaktpunkt, og som inden juni 2007 (og derefter hvert andet år) skal kunne fremlægge det nødvendige input om de fremskridt, der er gjort på nationalt plan i henhold til den nationale strategi for bæredygtig udvikling, og som i det relevante omfang inddrager udviklingen på regionalt plan. Relevante oplysninger i rapporter fra andre medlemsstater anvendes også på bedste vis.
38. Det Europæiske Råd skal i december hvert andet år (første gang i 2007) gennemgå fremskridt og prioriteter på grundlag af Kommissionens statusrapport og bidragene fra Rådet samt fastlægge overordnede retningslinjer for politikker, strategier og instrumenter for bæredygtig udvikling, idet der tages hensyn til prioriteterne i Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse. På den måde kan resultaterne af arbejdet med EU SDS bidrage til arbejdet i forbindelse med Lissabon-strategien, bl.a. med de integrerede retningslinjer, så tværgående spørgsmål såsom klimaændringer, energieffektivitet, aldring og social sammenhængskraft kan behandles på sammenhængende vis.

39. Europa-Parlamentet opfordres til at bidrage med synspunkter i forbindelse med fremtidige statusrapporter og indgå i et tæt samarbejde med Rådet og Kommissionen for at sikre, at EU SDS har den bredest mulige opbakning. Europa-Parlamentet vil også kunne have kontakt med nationale parlamenter. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bør aktivt bidrage til at skabe ejerskab, bl.a. ved at optræde som katalysator med henblik på at fremme debatten på EU-niveau, og det opfordres til at udarbejde input til den statusrapport fra Kommissionen, der skal fremlægges hvert andet år, og i den forbindelse medtage en oversigt over dets medlemmers bedste praksis. Regionsudvalget kan knytte kontakter til det regionale og lokale niveau.
40. Medlemsstater bør senest i juni 2007 have afsluttet udarbejdelsen af deres første nationale strategi for bæredygtig udvikling. Fremtidige revisioner af den nationale strategi for bæredygtig udvikling bør ske i lyset af den reviderede EU SDS for at sikre konsekvens, sammenhæng og indbyrdes støtte under hensyntagen til medlemsstaternes særlige forhold.
41. De frivillige peer review-evalueringer af de nationale strategier for bæredygtig udvikling bør påbegyndes i 2006 med den første gruppe af medlemsstater. Embedsmænd og interessenter fra andre medlemsstater bør deltage, herunder de nationale organer for bæredygtig udvikling og, hvis det er relevant, internationale observatører. Peer review-evaluering kan enten fokusere på de samlede strategier eller på specifikke temaer. De bør også tjene til at identificere eksempler på gode politikker og god praksis. En efterfølgende runde af peer review-evalueringer kan indledes i 2007 med den næste gruppe medlemsstater. Peer review-evaluering kan understøttes af videnskabelige resultater via ekstern evaluering.
42. Medlemsstaterne kan gøre brug af det eksisterende europæiske netværk for bæredygtig udvikling med henblik på at fremme udveksling af god praksis og erfaring. Netværket kan indsamle synspunkter om specifikke prioriterede temaer og spørgsmål, som medlemsstaterne skal drøfte, for at give eksempler på og dokumentere gode politikker og god praksis. Netværket kan også bruges til at øge integrationen af bæredygtig udvikling, vertikal integration og sammenhæng på de forskellige niveauer, der beskæftiger sig med politikudformning, det være sig på EU-niveau eller på nationalt eller regionalt niveau.

43. Medlemsstaterne bør overveje at styrke nationale multi-stakeholder rådgivende organer vedrørende bæredygtig udvikling, og hvis sådanne ikke findes, oprette dem, så de kan stimulere en velinformeret debat og bidrage til udarbejdelsen af nationale strategier for bæredygtig udvikling og/eller benyttes som indlæg i statusrapporter på nationalt plan og EU-plan. Hensigten med nationale organer for bæredygtig udvikling er, at de skal øge civilsamfundets deltagelse i spørgsmål vedrørende bæredygtig udvikling og bidrage til at skabe bedre sammenhæng mellem forskellige politikker og politiske niveauer, også ved at anvende de europæiske rådgivende organer for miljømæssig og bæredygtig udvikling (EEAC).
44. EU-institutionerne bør forbedre den interne politiske koordinering mellem de forskellige sektorer. Rådet (almindelige anliggender) sikrer den horisontale koordinering af EU SDS, og andre rådssammensætninger kontrollerer gennemførelsen inden for deres respektive ansvarsområder. I forbindelse med gennemgangen af fremskridtene bør Rådet drøfte de forskellige muligheder for, hvordan dets arbejde kan styrkes yderligere, så EU SDS kan gennemføres korrekt.
45. Det Europæiske Råd beslutter senest i 2011, hvornår det vil være nødvendigt at foretage en samlet revision af EU SDS.
